

Besøksstrategi for Bjortjønlimyrene, Simskarmyra og Stormyra naturreservater

1. Innledning

De tre verneområdene ligger i Fiplingdalen i Grane kommune. Alle tre naturreservatene ble opprettet i 1983, som del av den første verneplanen for våtmark i Nordland. Verneområdene følger dalen. Bjortjønlimyrene ligger lengst opp i dalen, i sør, og strekker seg fra E6 til Øvre Fiplingvatnet/Eerhtsjævie. Mellom Øvre Fiplingvatnet/Eerhtsjævie og Nedre Fiplingvatnet/Fijhplogkoe ligger Simskarmyra og Stormyra starter ved nordenden av Nedre Fiplingvatnet/Fijhplogkoe og strekker seg drøyt to km nordover. I alle tre verneområdene finner vi ulike myrtyper. Det er opparbeidet en rekke informasjonspunkt for de tre verneområdene (se kartvedlegg).

2. Kunnskapsgrunnlaget

Sårbare verneverdier

Alle tre områdene er dominert av flatmyrer og bakkemyrer. I Bjortjønlimyrene naturreservat består myrene hovedsakelig av jordvannsmyrer med fattigere vegetasjon, selv om det finnes partier med rikmyr der blant annet brunskjene vokser. Også Simskarmyra naturreservat består hovedsakelig av fattige jordvannsmyrer, men også her er det rikmyrelementer og større områder med nedbørsmyr. Stormyra naturreservat skiller seg ut gjennom å hovedsakelig bestå av rikmyr.

Fiplingdalen og myrene her har stor ornitologisk verdi. Dalen er spesielt viktig i trekktidene, særlig for vade- og andefugler. I vårtrekket er myrområdene spesielt viktige beite-, raste- og oppholdssted for fugl, blant annet fordi områdene blir tidligere fri for snø enn lengre inn i fjellet. En rekke fugler hekker på myra, også enkelte sjeldne arter som er avhengig av de spesielle økologiske forhold som myrområdet tilbyr. Fiplingdalen fungerer som et viktig venteområde for fugl som vil trekke inn i Børgefjell og hekke her så snart snøforholdene tillater det. Flere av artene som bruker områdene er i nedgang. Det er ikke gjennomført vitenskapelige oppfølginger i områdene, men Statskog Fjelltjenesten har tidligere registrert fugl som del av sitt oppdrag gjennom SNO.

For Simskarmyra naturreservat er det ferdselsforbud i perioden 15.mai til 20.juli. Forbudet gjelder ikke langs eksisterende veger i reservatet. Økt ferdsel i hekketida i Bjortjønlimyrene og Stormyra naturreservater vil kunne forstyrre områdenes funksjon som hekke- og rasteområde. Vegetasjonsdekkets tåleevne er god. Det er helårs båndtvang i alle tre naturreservatene og forbud mot camping, telting og oppsetting av kamuflasjeinnretninger for fotografering. Bruk av drone er forbudt.

Besøkeren

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser, ferdselstillinger eller lignende. Kunnskapen er henta fra forvaltningas lokalkunnskap. Verneområdene brukes av lokalbefolkning og hytteeiere, framfor alt i forbindelse med bærplukking og elgjakt, i tillegg til fiske. Det er lite ferdsel i områdene og det er ikke tilrettelagte stier. Nord i Bjortjønlimyrene går det en veg som det er litt ferdsel langs. Tidligere var det bru over Simskardelva. På sørsida gikk det ei sti.

Brua har vært borte i mange år og ferdselen langs den gamle stia er dermed minimal. Simskardmyra krysses av fylkesveg 7336. Rett utenfor Simskarmyra naturreservat, på oversida av fylkesveg 7334, er det et fuglekikkertårn med utsikt til myra. I alle tre verneområdene er det helårs båndtvang. Det er unntak for bruk av hund i elgjakt. Løse hunder vil kunne skade hekkende fugl både gjennom forstyrrelse og reirplyndring av bakkehekkende fugl.

I Fiplingdalen er mellom 300 og 400 hytter. Hyttene ligger spredd og flere ligger nært verneområdene. På Tangen i Nedre Fiplingvatnet/Fijhplogkoe ligger det 11 hytter. De av disse som ligger på vestre side av Tangen har båter liggende ved osen ved elvas utløp og er dermed innenfor eller på grensen til naturreservatet. All ferdsel på land og til vanns er forbudt i perioden 15. mai til 20. juli. Naturreservatet strekker seg til Karskholmen. Det betyr at det ikke vil være anledning til å bruke båtene fra vestsiden av Tangen før etter 20. juli. Det er også forbud mot opplag av båter i naturreservatet. Det betyr at man ikke kan ha båtene liggende i naturreservatet over vinteren.

Storfiplingelva er ei god fiskeelv og det er enkelte spor etter fiske med bålplasser mm langs den delen av elva som er i Stormyra. I nordenden av Fiplingvatnet går vernegrense til Stormyra nært en fin badeplass, men også her er det relativt begrenset med ferdsel. Ved badeplassen og langs mesteparten av elvestrekka er det en god kantsone bestående av bjørk, men også noe osp og selje som sannsynligvis både virker som en barriere for ferdsel inn i reservatet og skaper en funksjonell skjerm for hekkende og rastende fugl på selve myra.

Sims kardelva er ei populær elv for elvepadling. Put-in er vanligvis ved parkeringsplassen i Simskardet (innfallport til Børgefjell nasjonalpark). Take-out er ved tidligere campingområde. Naturreservatets grense følger elvekanten på øst-/nordsida av elva fra Mattiasdalen til Geitklauvmyra. Elvestrengen er også omfattet av ferdselsforbudet i naturreservatet, noe som betyr at det ikke vil være tillatt å padle på den delen av elva som ligger i naturreservatet før etter 20. juli. Det er en stor andel tilreisende elvepadlere i området, mange fra andre land i Europa. Brorparten av områdenes utenlandske besøkere finner vi i denne gruppa. Elvepadling i Simskardelva er omtalt på flere fora, og også i Vefsna regionalparks padleguide. Her er ferdselsforbudet kommunisert. Simskarelvas sørlige side mangler «løveskilt» som informerer om at man er inne i et naturreservat. Her bør det gjøres ei kartlegging av ferdsel for å få satt opp «løveskilt» med underskilt på aktuelle steder. Fiplingvatnan er også populære som områder for kanopadling, dette vil berøre verneområdenes utkanter.

Reiselivet

Områdene er i dag i liten grad brukt i kommersielt reiseliv. Det har vært varierende drift på Børgefjellsskolen i senere år. De har brukt nærområdene sine i aktiviteter, men har ikke hatt aktiviteter som berører naturreservatene.

Strandli gård har jevnlig fisketurister på besøk som bruker Storfiplingelva, men har per i dag ikke guidede turer. River North rafting har guidede turer i området. De har så langt hatt et par guidede turer på Simskardelva. Den delen av Storfiplingelva som ligger i Stormyra naturreservat brukes ikke. Bruken av områdene i reiseliv vil kunne øke, mest sannsynlig er det da i tilknytning til disse aktivitetene.

3. Mål og strategiske grep

Målet med besøksstrategien er at verneverdiene skal ivaretas slik at områdenes funksjoner for fuglelivet ivaretas framover.

Dagens bruk er godt innenfor områdenes tålegrense. Det er press på så vel arter som sårbar natur i Norge og vi har sett en bestandsnedgang på mange av artene som bruker våtmarksområdene i Fiplingdalen. Det er dermed viktig at områdenes verdier som hekke-, beite- og rasteområder blir ivaretatt og en økning av besøk i verneområdene vil, i en situasjon med bestandsnedgang, kunne føre til økt press på verneverdiene. Områdene vil også kunne være interessante for organisert fugletitting, kanskje særlig under vårtrekk. Dersom det etablerer seg aktører som ønsker å drive aktivitet bør forvaltninga være tidlig ute med kontakt og informasjon sånn at aktiviteter kan utformes sånn at de ikke forstyrrer eller skader verneverdiene.

God informasjon om sårbare naturverdier, helårs båndtvang og ferdselsforbud i Simskarmyra vil kunne bidra til at verneverdiene ivaretas. Målet med informasjonsinnsatsene er å gjøre verneverdiene og områdenes sårbare arter kjent.

I dag er det spredt informasjonsplakater for de tre verneområdene. Flere av disse er uhensiktsmessig plassert på møteplasser. Disse har vegmyndigheten (Nordland fylkeskommune) bedt Statsforvalteren om å fjerne. Flere av informasjonstavlene er i tillegg i dårlig stand. Børgefjell nasjonalparkstyre planlegger informasjonspunkt i Leiren, ved butikken i Fiplingdalen. Dette er et tiltak som skjer i samarbeid med Grane kommune. Her planlegges det også andre tiltak for besøkere. En bedre samordnet informasjon vil styrke bevisstheten rundt verneverdier og de verna områdene i området. Det har fram til nå ikke vært informasjon ved fugletårnet. Fugletårnet er fint plassert rett utenfor Simskarmyra naturreservat og et naturlig sted å informere besøkere. Øvrige informasjonspunkt er planlagt ved mer hensiktsmessige plasseringer ved etablerte parkeringsplasser.

4. Tiltaksplan

- Utarbeiding av nye informasjonsplakater med samlet informasjon for alle tre verneområdene
- Rive gamle informasjonsplakater (se kart)
- Utarbeide nye informasjonspunkt (se kart)
- Nye underskilt, helårs båndtvang

5. Lenker

- Bjortjønlimyrene naturreservat
Verneforskrift: <https://lovdata.no/forskrift/1983-12-16-2008>
Faktaark naturbase: <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00000164>
- Simskarmyra naturreservat
Verneforskrift: <https://lovdata.no/forskrift/1983-12-16-2007>
Faktaark naturbase: <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00000262>
- Stormyra naturreservat
Verneforskrift: <https://lovdata.no/forskrift/1983-12-16-2006>
Faktaark naturbase: <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00000079>

 Nye informasjonspunkt

 Eksisterende informasjonspunkt - skal fjernes

Ved E6 benyttes gammel informasjonstavle, her må ny plassering av ventende omlegging av E6/ny rasteplass. Gammel tavle benyttes også nord ved Bjortjønnlimyrene. Ved Ørnodden opparbeides nytt informasjonspunkt i tilknytning til evt nytt skogreservat.

